

ಚಂಚೆ ವೈದ್ಯನಾಥ ಭಾಗವತರ್ (1896 - 1974)

(ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಚಾರ್)

ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದಂತಹ ಶಾರೀರ ಸಂಪತ್ತು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಲೋಕಾರೂಢಿಯ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಚಂಚೆ ವೈದ್ಯನಾಥ ಐಯ್ಯರ್.

ಕೇರಳದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಇವರು ಆ ಕಾಲದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡುಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಮಲಯಾಳೀ ಎನ್ನ ಬಹುದಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸ್ಪಂದ್ರೂಪಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಮೋಡಿಗೆ ಸಿಲುಕದವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಕಾರಣ ಅವರ ಕಂಚಿನ ಕಂಠ, ಅನುರಣಿಸುವ ಧ್ವನಿ, ಹಾಗೂ ಸುಶ್ರಾವ್ಯತೆ. ಇವರು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ, ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇಂಪಾಗಿ ಸಂಗೀತಸುಧೆಯನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಷಡ್ಜ ಹಾಗೂ ಪಂಚಮಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿ ಸೇರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ತನ್ಮಯರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ (Karvai) ಕರ್ಣಾನಂದಕರವಾಗಿಯೂ, ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಚೈತನ್ಯವು ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹುದೇ,

ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಗ್ರಾಮಾಪೂರ್ಣ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೆಲವೇ ಪುರುಷಸಂಗೀತಗಾರರಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಬ್ಬರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಧ್ವನಿ ಸಂಪತ್ತು ಆದರ್ಶವಾದಂತಹ ಹಾಗೂ ಬೇರೆಯವರು ಕರುಬುವಂತಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಇವರ ಪ್ರಕೃತಿ ದತ್ತವಾದಂತಹ ಶಾರೀರ, ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹ ಬಿರ್ಕಾ, ಕೇಳುಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಪ್ರಾಯಕರವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿತ್ತು.

ವೈದ್ಯನಾಥ ಅಯ್ಯರ್‌ರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಹಾಗೂ ಚಿತ್ತಸ್ಥಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಳಂಬಕಾಲ, ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರ ತಾಳ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅಂದಿನ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಾರರಿಗೂ ಹರ್ಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಗಿನ ನುರಿತ ಸಂಗೀತಗಾರರು ಇವರ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಂಪರಾಯ 'ರಘುವರ', ತೋಡಿಯ 'ಜೇಸಿನದಲ್ಲ', ಪೂರ್ವಿಕಲ್ಯಾಣಿಯ 'ಪರಮಪಾವನ', ಮಾಂಜಿರಾಗದ 'ಬೋವವಮ್ಮ', ಇವರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕಾದ ಮೆಚ್ಚಿನ ರಚನೆಗಳು. ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಲು ನುರಿತ ಸಂಗೀತಗಾರರೂ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು; ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಇವರು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೋತೃಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯಿತ್ತು.

1896 ರಲ್ಲಿ ಚಂಚೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಇವರಿಗೆ ಈ ಕಲೆ ವಂಶಪಾರಂಪರವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಬಳುವಳಿ. ತಂದೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಎಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇವರ ಧ್ವನಿಸಂಪತ್ತೇ ಇವರನ್ನು ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು, ಅವರ ಕಛೇರಿ ಎಂದರೇ ಜನರ ಗುಂಪೇ ನೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಧ್ವನಿವರ್ಧಕವಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮಾರು 4000 ಶ್ರೋತೃಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ನಿಶ್ಚಬ್ದವಾಗಿರಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಅವರ ಕಂಠಶ್ರೀ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹುದೇ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ಕೊಡುವಂತೆ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಪಿಟೀಲು, ಹಾಗೂ ಪಾಲ್ಘಾಟ್ ಮಣಿ ಅಯ್ಯರ್‌ರವರ ಮೃದಂಗ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂವರೂ ಸೇರಿ ಕಛೇರಿ ನಡೆಸಿದರೆಂದರೇ ಜನರು ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರು ಪರಮ ದೈವಭಕ್ತರು. ಕೆಟ್ಟಹವ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವರ ಶಾರೀರದ ಕಸುವನ್ನು(Vigour) ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಕಠಿಣ ಹೃದಯಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಇವರು ಸ್ನೇಹಮಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಸ್ವಭಾವ ತೋರಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ನೇರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ಇವರು ಹಸನ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೋತೃಗಳನ್ನು, ನಗಡದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರ್ಕಾಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗಲು ಮುಖವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಕ್ರಮಾಡದೇ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರು ತಮ್ಮ 79 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 1974 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನರಾದರು. ಇವರ ಅಗಲಿಕೆಯ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ. ತಮ 20 ವರ್ಷಗಳ ಸಂಗೀತಮಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂಹದಂತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೇರಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗುರುವಾಯೂರು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್ ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಇಂದಿಗೂ ಚಂಚೆ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು 10 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ನಂತರ ಈ ಹಿರಿಮೆ ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂದಿದೆ. ಎಂದರೇ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂಗೀತಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭಾರತಮಾತೆಯೇ ಧನ್ಯಳು.

AWARDS ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ್, ಗಾಯನ ಗಂಧರ್ವ, ಸಂಗೀತಸಾಮ್ರಾಟ್, ಸಂಗೀತ ಕಲಾನಿದಿ. ತಿರುವಾಂಕೂರ್ ಅಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ಚಕ್ರಾಂತ ಸುಬ್ಬಯ್ಯರ್ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ಶ್ರೀ ವಿದ್ವಾನ್ ಅನಂತ ಭಾಗವತರ್‌ರವರ ಸುಪುತ್ರರು.